

## Üniversite Öğrencilerinin Rekreasyon Alan Tercihlerinin Belirlenmesi

Mehmet ÖZTAŞ<sup>1</sup>, Hasan Erdem MUMCU<sup>2</sup>

DOI: <https://doi.org/10.38021asbid.12815953>

ORJİNAL ARAŞTIRMA

Tokat Gaziosmanpaşa  
Üniversitesi, Spor Bilimleri  
Fakültesi, Tokat/Türkiye

### Öz

Rekreasyon alanlarının kullanımı, bu alanları kullananların talep ve niteliklerine göre değişim göstermektedir. Bu nedenle rekreasyon alanlarının yeniden yapılanmasında veya var olan alanların elden geçirilip düzenlenmesinde kullanıcıların tercihlerinin neler olduğunun belirlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin rekreasyon alanı kullanımlarına ilişkin tercihlerinin belirlenmesinin ortaya koyulmasıdır. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Örneklem seçiminde kolaylıkla bulunabilen örneklem yönteminden faydalanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında bir devlet üniversitesinde öğrenim görmekte olan 213'ü erkek (%42,4), 289'u kadın (%57,6) olmak üzere toplam 502 gönüllü öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada Gümüş, Alay ve Özgül (2017) tarafından geliştirilen Rekreasyon Alanı Tercih Etkenleri Ölçeği (RATE) kullanılmıştır. Verilerin analiz kısmında; aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde, t testi ve ANOVA testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda, RATE alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasındaki ilişkiye yönelik T-testi sonuçlarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilmezken, RATE alt boyutlarının öğrencilerin barınma değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığına yönelik analiz sonuçlarında öğrencilerin barınma durumları ile RATE alt boyutlarından olan sportif çeşitlilik arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin rekreasyonel etkinliklere katılım tercihlerinin sportif çeşitlilik ve konumun belirleyici etmenler olduğu tespit edilmiştir.

**Sorumlu Yazar:** Mehmet  
ÖZTAŞ  
oztasm24@gmail.com

**Anahtar Kelimeler:** Üniversite, Üniversite Öğrencileri, Rekreasyon, Rekreasyon Alan Tercihleri

### Determining University Students' Recreation Area Preferences

#### Abstract

The use of recreation areas varies according to the demands and qualities of those who use these areas. For this reason, it is necessary to determine what the preferences of the users are in the restructuring of the recreation areas or the overhaul and arrangement of the existing areas. Therefore, the aim of this research is to determine the preferences of university students regarding the use of recreation areas. The general survey model was used in the research. In the selection of the sample, the convenience sampling method was used. The study group of the research consists of a total of 502 volunteer students, 213 of whom are male (42.4%) and 289 of whom are female (57.6%) studying at a state university in the 2021-2022 academic year. The Preference Factors of Recreation Areas (PFRA) scale developed by Gümüş, Alay and Özgül (2017) was used in the research. In the data analysis part, arithmetic mean, standard deviation, percentage, T-test and ANOVA test were used. In the direction of the findings obtained, while there was no significant difference according to the T-test results regarding the relationship between PFRA sub-dimensions and gender variable, in the results of the analysis on whether the PFRA sub-dimensions differ according to the accommodation variable of the students, a significant difference was found between the housing status of the students and the sportive diversity, one of the PFRA sub-dimensions ( $f=3.710$   $p<0.050$ ). As a result, it has been determined that sportive diversity and location are the indicative factors in students' preferences for participation in recreational activities.

**Keywords:** University, University Students, Recreation, Preferences of Recreation Area

#### Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:  
12.04.2023

Kabul Tarihi:  
20.06.2023

Online Yayın Tarihi:  
28.09.2023

## Giriş

Günümüzde bireyin iş hayatının ve beraberinde getirdiği güçlüklerin dışında olan, bireyin kendi rızası ile var olan süreyi kendi doğrultusunda kullanan, ihtiyaç duyulan zaman olarak tanımlanan boş zaman kavramı (Karaküçük ve Gürbüz, 2007), insanların yaşam kaliteleri artırmak için kendilerine ayırdıkları zaman olarak gelişmektedir. Bireylerin bu zaman diliminde özgürce yaptıkları aktivite ve etkinliklere ise rekreasyon denilmektedir (Karaküçük ve Ekenci, 1995). Rekreasyon, bireylerin serbest zamanlarını nasıl değerlendireceğinin belirlenmesi, yani aktivitenin türünü ve yapılacağı yerin tercihini içeren geniş bir yelpazede değerlendirilir. Bireylerin rekreasyon tercihleri yenilenme, haz alma, zinde kalma gibi faydalar sağlayan, günlük hayatın stresinin ve yoğun temposunun yüklemiş olduğu olumsuzluklardan kurtulmak için hür iradesiyle katıldığı etkinliklerdir (Iwasaki ve Mannell, 2000; Deci ve Rayn, 2002; Mull vd., 2005).

Rekreasyon faaliyetleri ev içi, topluluğa dönük, bireysel veya toplumsal bir şekilde gerçekleştirilebilmektedir (Güven vd., 2017). Rekreasyon aktivite tercihleri bu tür ortaya çıkan olumsuzlukları ortadan kaldırmaya yardımcı olmakta ve bireyin ruhsal, psikolojik ve bedensel sağlığına olumlu yönde etkilediği çalışmalarca desteklenmektedir (Leversen vd., 2012; Chin-Tsai, 2013; Deniz vd., 2017; Zümbül, 2019; Işık vd., 2020). Rekreasyonel etkinlikleri (faaliyetleri) tercih etmelerinde yaş, cinsiyet, meslek, gelir durumu vb. gibi birçok faktör etkili olabilmektedir (Yıldız vd., 2012).

Turan Gülşen ve Bilaloğlu (2019)'na göre, boş zaman kavramı, çağımızda gelişen sanayi toplumunun yapısal bir özelliğini ve toplum tipinin bir ürünü olarak görülmektedir. Boş zaman etkinliklerine katılımı etkileyen faktörleri belirlemeyi amaçlayan çalışmalar 1980'lerin ortasında başlamıştır. Rekreasyon tercihleri bireyden bireye değişiklik göstermesine rağmen, katılım sağlanacak etkinlik veya aktivitenin rekreasyon tercihlerini belirlerken çeşitli kısıtlayıcılar tarafından engellenmektedir. Kısacası bireyin rekreasyon tercihlerinin belirlenmesinde iki temel unsur bulunmaktadır. Bunlardan biri rekreasyonel fayda, diğeri ise rekreasyonel kısıtlayıcıdır (Müderrişoğlu vd., 2005).

Boş zaman etkinliklerinde insanlar, kendini ifade etmek, arkadaşlık, zihin ve beden entegrasyonu, fiziksel sağlık, dinlenmek ve rahatlamak, yeni bir şey denemek, yeni insanlarla tanışmak ve ilişkiler kurmak için bir şans bulabilmektedirler (Korkutata ve Özavcı, 2021). Uluç, Duman ve Acar (2020)'a göre, belirli bir toplum içerisinde yaşayan bireylerin sağlıklı bir yaşam sürebilmeleri ve eğlenebilmeleri serbest zaman içerisinde gerçekleştirilen etkinlikler ile mümkün olmaktadır. Bireylerin serbest zamanlarını etkili bir şekilde değerlendirebilmeleri için rekreasyonel faaliyetlere katılmaları gerekmektedir (Karademir, 2023a). Bireyler tarafından katılım sağlanan bu etkinlikler bireyler üzerinde çeşitli faydalar sağlamaktadır (Karademir, 2023b). Bireyler serbest

zaman etkinliklerine katılım sağlarken, bu etkinliklerden elde edilecek olan faydalar bireyden bireye farklılık göstermektedir (Uluç, 2023). Rekreasyonel fayda, katılan bireylerin serbest zaman etkinlikleri sırasında yaşamış oldukları olumlu etkiler şeklinde tanımlanmaktadır (Driver, 1990). Subjektif bir kavram olan rekreasyonel fayda kavramı, bireysel deneyimlere göre değişiklik göstermektedir (Kao, 1995). Rekreasyonel fayda bilim insanları tarafından sosyoloji, psikoloji ve fizyoloji gibi bilim dallarınca araştırmalara konu olmuştur. Bu çalışma alanları incelendiğinde rekreasyonel fayda; fiziksel, psikolojik ve sosyal fayda olmak üzere üç başlık altında toplanmaktadır (Bammel ve Burus-Bammel, 1996; Hung, 2012). Fiziksel fayda; kaybolan beden sağlığının geri kazanılması veya mevcudun korunması, katılacak etkinlik veya aktivite için gerekli enerji ve becerilerin kazanılması veya geliştirilmesi şeklinde ifade edilmektedir (Muhammet ve Uzuner, 2014; Albayrak ve ark., 2015). Sosyal fayda; yeni ortamlara girme farklı insanlarla tanışma, mevcut çevrenin dışına çıkarak yeni ilişkiler arkadaşlıklar edinme, güven duygusunu kazanma, empati yapmayı sağlayan faydaları kapsamaktadır (Tezcan 1993; Esentaş ve vd., 2018). Psikolojik fayda ise; ruhsal ve zihinsel sağlığı koruma veya kaybolanı geri kazanma, toplum baskısında kurtulmayı sağlayan aktivitelerdir (Cenkseven ve Akbaş, 2007; Satman, 2018; Elmas ve ark., 2021). Serbest zaman diliminde yapılan aktivitelerin bireye olan faydası oldukça fazladır. Bu aktivitelerle günlük yoğun tempodan yüklenmiş olduğu stres, yorgunluk, kaygı gibi olumsuzluklardan kurtulmalarını sağlamaktadır (Soyer ve vd., 2017). Rekreasyonel kısıtlayıcılar, son yıllarda bilim insanlarının ilgi odağı haline gelmiştir (Crawford ve ark., 1991; Jackson ve Ruck, 1995; Samdahl ve Jekubovich, 1997; Alexandris ve Carroll, 1997). Bu çalışmalar rekreasyon tercihi için katılımı kısıtlayan etkenlerin neler olduğunu ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Araştırmacılar rekreasyonel kısıtlayıcıları üç boyuta ayırmıştır. Birincisi, bireysel kısıtlayıcılar, ikincisi bireylerarası kısıtlayıcılar, sonuncusu ise, yapısal kısıtlayıcılardır (Crawford ve Godbey, 1987; Torkildsen, 2005; Birinci vd., 2017). Bireysel kısıtlayıcılar; bireyin özgüven eksikliği, yalnız kalmayı tercih etmesi gibi psikolojik durumu, sunulan aktivite için yeterli beceriye sahip olmadığını düşünmesi gibi beceri düzeyi algılamasından dolayı katılımında problem yaşadığı durumları kapsamaktadır. Bireylerarası kısıtlayıcılar; kişinin katılmak istediği etkinliğe katılan kişiler arasında yaşamış olduğu olumsuzluklardan veya tanımadığı kişilerle aktiviteye katılmak istememesi durumudur. Yapısal kısıtlayıcılar ise; bireyin katılmak istediği etkinliğe maddi imkansızlıklar, zaman yetersizliği, ulaşım yetersizliği gibi durumlardan katılamamasıdır (Nyaupane ve Andereck, 2008). Üniversite öğrencilerinin rekreasyon alan tercihleri okudukları bölüm, yaşadıkları bölge, sosyo-ekonomik durumları ve kültürel farklılıklara bağlı olarak değişiklik gösterebilir. Üniversite öğrencilerinin rekreasyon etkinliklerine katılımı ruhsal ve fiziksel açıdan kendini geliştirmenin yanında, sosyal ve kültürel açıdan da gelişmelerine katkıda bulunmaktadır (Balcı vd., 2002; Önaç, 2018; Dinç vd., 2019). Araştırma bu doğrultuda üniversite

öğrencilerinin kampüs alanlarında rekreatif faaliyetlere katılım tercihlerini belirlemek üzerine tasarlanmıştır.

## Gereç ve Yöntem

### *Araştırmanın Modeli*

Araştırmada, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama türünü ifade eden (Karasar, 2005) genel tarama modeli kullanılmıştır. Bu çalışmada “*mevcut araştırma süresince “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” çerçevesinde hareket edilmiştir.*”

### *Araştırma Grubu*

Araştırma grubunun seçimi için ‘kolaylıkla bulunabilen örneklem’ yönteminden faydalanılmıştır. Bu doğrultuda araştırma kapsamında bir devlet üniversitesinde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencileri araştırmanın evrenini, 213’ü erkek (%42,4), 289’u kadın (%57,6) olmak üzere toplam 502 öğrenci araştırma grubunu oluşturmaktadır. Araştırma grubunu oluşturan öğrencilere ait demografik bilgiler tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

### Demografik Bilgiler

Cinsiyet	N	%
Erkek	213	42,4
Kadın	289	57,6
Toplam	502	100
Sınıf	N	%
1.sınıf	144	28,7
2.sınıf	141	28,1
3.sınıf	134	26,7
4.sınıf	83	16,5
Toplam	502	100
Konaklama	N	%
Aile Yanı	77	15,3
Özel Yurt	183	36,5
Devlet Yurdu	140	27,9
Ev arkadaşı	102	20,3
Toplam	502	100
Haftalık Spor Yapma Sıklığı	N	%
1-3 Gün	327	65,1
4 ve Üstü	175	34,9
Toplam	502	100
Genel Sağlık Durumu	N	%
Kötü	11	2,2
Normal	178	35,5
İyi	248	49,4
Çok İyi	65	12,9
Toplam	502	100
Vücut Kitle İndeksi	N	$\bar{x}$
Vücut Kitle İndeksi	502	22,40

## ***Veri Toplama Araçları***

### ***Demografik Bilgi Formu***

Araştırmacılar tarafından oluşturulan katılımcılara ait demografik bilgileri elde etmek amacıyla oluşturulan demografik bilgiler formu 6 sorudan oluşmaktadır. Rekreasyon Alanı Tercih Etkenleri Ölçeği: Gümüş ve Alay Özgül (2017) tarafından geliştirilen ölçek toplam 5 alt boyuttan ve 24 sorudan oluşmaktadır. Ölçek alt boyutlarına ait cronbach's alpha değerlerine bakıldığında "Sportif çeşitlilik" alt boyutu için .54, "Personel" alt boyutu için .75, "Konum" alt boyutu için .68, "Fiziki imkanlar" alt boyutu için .91 ve "Aktivite" alt boyutu için .82 olarak tespit edildiği belirtilmiştir. Ayrıca ölçek 5'li likert sistemi ile derecelendirilmiştir.

### ***Kişisel Bilgi Formu***

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet, sınıf, konaklama, haftalık spor yapma sıklığı, genel sağlık durumu, vücut kitle indeksi' ne ilişkin sorulardan oluşmuştur.

### ***Rekreasyon Alanı Tercih Etkenleri Ölçeği***

Ölçek Gümüş ve Alay Özgül tarafından 2017 yılında geliştirilmiş, 5 alt boyut ("Sportif çeşitlilik", "Personel", "Konum", "Fiziki imkanlar", "Aktivite") , ve 24 maddeden oluşan 5'li likert tipinden oluşmaktadır. .

## ***Verilerin Analizi***

Normal dağılım varsayımını karşılamak için en çok kullanılan tekniklerden biri de basıklık-çarpıklık katsayılarının kontrolüdür. Bu bağlamda, betimsel istatistik değerleri, basıklık ve çarpıklık değerleri histogram grafikleri incelenmiştir (Büyüköztürk, 2013). Basıklık değeri 10' dan fazla ise aşırı, çarpıklık değeri 3' ten fazla ise aşırı çarpık olarak kabul edilmiştir (Kline, 2011). Medyan ile aritmetik ortalama değerinin birbirine yakın ya da eşit olması ile çarpıklık ve basıklık değerlerini +2, -2 sınırları içerisinde bulunması katılımcılardan elde edilen verilerin dağılımının normal dağılımdan geldiğini göstermektedir. (George ve Mallery, 2010). Verilerin normal dağılım gösterdiğinin tespit edilmesi sonucu frekans ve yüzde dağılımlarının yanı sıra T-testi, One-Way ANOVA , farkın kaynağının belirlenmesi amacıyla One-Way ANOVA içerisinde Tukey çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır.

## ***Verilerin Toplanması***

Veri toplama sürecine geçilmeden önce katılımcılara anket hakkında bilgilendirme yapılmış olup, aynı zamanda online katılımcılara da açıklayıcı kısa metin bilgilendirmesi yapılmıştır. İlgili açıklamalar yapıldıktan sonra ölçme aracı hem anket formu olarak hem de online olarak hazırlanarak gönüllü katılım esasına toplam 570 anket toplanılmış, anketlerden eksiksiz ve hatasız olan 502 anket değerlendirmeye alınmıştır.

## Araştırmanın Etiği

Çalışmanın etik uygunluğuna ilişkin karar, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Komisyonu'nun 20.07.2022 tarih ve 01-40 sayılı toplantısında alınmıştır.

## Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde istatistiksel işlemlerinin ardından ortaya çıkan sayısal veriler tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 2

RATE Alt Boyutları ile Cinsiyet Değişkeni Arasındaki İlişkiye Yönelik T-Testi

Alt Boyut	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	t	P
Sportif çeşitlilik	Kadın	289	4.036	.797	-.380	.704
	Erkek	213	4.065	.894		
Personel	Kadın	289	4.112	.799	.518	.736
	Erkek	213	4.088	.801		
Konum	Kadın	289	4.016	.860	.729	.907
	Erkek	213	4.025	.812		
Fiziki imkanlar	Kadın	289	4.148	.661	.651	.361
	Erkek	213	4.092	.696		
Aktivite	Kadın	289	4.074	.774	.062	.542
	Erkek	213	4.029	.867		

RATE: Rekreasyon alanı tercih etkenleri

RATE alt boyutlarının öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığında yönelik analiz sonuçları Tablo 2'de verilmiştir. Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre sportif çeşitlilik ( $t=-.380$   $p>0.05$ ), personel ( $t=.518$ ,  $p>0.050$ ), konum ( $t=.729$   $p>0.05$ ), fiziki imkanlar ( $t=.65$ ,  $p>0.050$ ), aktivite ( $t=.062$   $p>0.050$ ) alt boyutları anlamlı bir şekilde farklılık göstermemektedir.

Tablo 3

RATE Alt Boyutları ile Spor Yapma Sıklığı Arasındaki İlişkiye Yönelik T-Testi

Alt Boyut	Spor yapma sıklığı	N	$\bar{x}$	Ss	t	P
Sportif çeşitlilik	1-3 Gün	327	3.99	.881	-1.873	.062
	4 ve üstü	175	4.14	.744		
Personel	1-3 Gün	327	4.12	.798	.833	.405
	4 ve üstü	175	4.06	.802		
Konum	1-3 Gün	327	4.05	.830	1.059	.290
	4 ve üstü	175	3.97	.855		
Fiziki imkanlar	1-3 Gün	327	4.10	.710	-1.262	.207
	4 ve üstü	175	4.18	.606		
Aktivite	1-3 Gün	327	4.03	.841	-.779	.436
	4 ve üstü	175	4.09	.762		

RATE: Rekreasyon alanı tercih etkenleri

RATE alt boyutlarının öğrencilerin spor yapma sıklığı değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığında yönelik analiz sonuçları Tablo 3'de verilmiştir. Öğrencilerin spor yapma sıklığı

değişkenine göre sportif çeşitlilik ( $t=-1.873$   $p>0.050$ ), personel ( $t=.813$   $p>0.050$ ), konum ( $t=1.059$   $p>0.050$ ), fiziki imkanlar ( $t=-1.262$   $p>0.050$ ), aktivite ( $t=-.779$   $p>0.050$ ) alt boyutları anlamlı bir şekilde farklılık göstermemektedir.

Tablo 4

RATE Alt Boyutları ile Barınma Değişkeni Arasındaki İlişkiye Yönelik ANOVA Testi

Alt Boyut	Barınma	N	$\bar{x}$	F	p	Farklılık
Sportif çeşitlilik	Aile Yanı	77	4.026	3.710	<b>.012*</b>	(3-4, 2-4)
	Özel Yurt	183	3.992			
	Devlet Yurdu	140	3.959			
	Ev arkadaşı	102	4.290			
Personel	Aile Yanı	77	4.165	2.432	.064	
	Özel Yurt	183	3.986			
	Devlet Yurdu	140	4.121			
	Ev arkadaşı	102	4.235			
Konum	Aile Yanı	77	4.043	4.307	<b>.005*</b>	(2-3, 2-4)
	Özel Yurt	183	3.850			
	Devlet Yurdu	140	4.121			
	Ev arkadaşı	102	4.166			
Fiziki imkanlar	Aile Yanı	77	4.203	1.703	.165	
	Özel Yurt	183	4.077			
	Devlet Yurdu	140	4.071			
	Ev arkadaşı	102	4.225			
Aktivite	Aile Yanı	77	4.127	1.636	.180	
	Özel Yurt	183	4.060			
	Devlet Yurdu	140	4.151			
	Ev arkadaşı	102	4.151			

**RATE:** Rekreasyon alanı tercih etkenleri

RATE alt boyutlarının öğrencilerin barınma değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığında yönelik analiz sonuçları Tablo 4’de verilmiştir. Ortaya çıkan farklılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini tespit edebilmek amacıyla Post-Hoc testleri arasında yer alan Tukey testi kullanılmıştır. Öğrencilerin barınma durumları ile RATE alt boyutlarından olan sportif çeşitlilik arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ( $f=3.710$   $p<0.050$ ). Sportif çeşitlilik alt boyutunda ortaya çıkan farklılığın özel yurttta ( $\bar{x} = 3.992$ ) ve ev arkadaşı ( $\bar{x} =4.290$ ) ile beraber barınma ihtiyacını karşılayan öğrenciler arasında oluşurken diğer bir anlamlı farklılık ise devlet yurdu ( $\bar{x} =3.959$ ) ile ev arkadaşıyla ( $\bar{x} =4.290$ ) beraber barınma ihtiyacını karşılayan öğrenciler arasında tespit edilmiştir. Personel alt boyutu ile barınma değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ( $f=2.432$   $p>0.050$ ). Öğrencilerin barınma durumları ile rate alt boyutlarından olan konum arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ( $f=4.307$   $p<0.050$ ). Konum alt boyutunda ortaya çıkan farklılığın özel yurttta ( $\bar{x} = 3.992$ ) ve ev arkadaşı ( $\bar{x} =4.290$ ) ile beraber barınma ihtiyacını karşılayan öğrenciler arasında oluşurken diğer bir anlamlı farklılık ise devlet yurdu ( $\bar{x} =3.959$ ) ile ev arkadaşıyla ( $\bar{x} =4.290$ ) beraber barınma ihtiyacını karşılayan öğrenciler arasında tespit edilmiştir. Öte yandan fiziki imkanlar ( $f=1.703$   $p>0.050$ ) ve aktivite ( $f= 1.636$   $p> 0.050$ ) alt boyutu ile barınma değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 5

RATE Alt Boyutları ile Sınıf Değişkeni Arasındaki İlişkiye Yönelik ANOVA Testi

Alt Boyut	Sınıf	N	$\bar{x}$	F	p	Farklılık
Sportif çeşitlilik	1.sınıf	144	3.752	9.678	.000*	(1-2, 1-3, 1-4)
	2.sınıf	141	4.092			
	3.sınıf	134	4.246			
	4.sınıf	83	4.172			
Personel	1.sınıf	144	3.822	8.691	.000*	(1-2, 1-3, 1-4)
	2.sınıf	141	4.200			
	3.sınıf	134	4.244			
	4.sınıf	83	4.189			
Konum	1.sınıf	144	3.729	9.174	.000*	(1-2, 1-3, 1-4)
	2.sınıf	141	4.051			
	3.sınıf	134	4.191			
	4.sınıf	83	4.180			
Fiziki imkanlar	1.sınıf	144	3.912	7.435	.000*	(1-2, 1-3, 1-4)
	2.sınıf	141	4.179			
	3.sınıf	134	4.266			
	4.sınıf	83	4.174			
Aktivite	1.sınıf	144	3.913	2.577	.053	
	2.sınıf	141	4.117			
	3.sınıf	134	4.167			
	4.sınıf	83	4.019			

**RATE:** Rekreasyon alanı tercih etkenleri

RATE alt boyutlarının öğrencilerin sınıf değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığında yönelik analiz sonuçları Tablo 5’de verilmiştir. Ortaya çıkan farklılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini tespit edebilmek amacıyla Post-Hoc testleri arasında yer alan Tukey testi kullanılmıştır. Öğrencilerin sınıf değişkeni ile RATE alt boyutlarından olan sportif çeşitlilik arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ( $f=9.678$   $p<0.050$ ). Sportif çeşitlilik alt boyutunda ortaya çıkan farklılığın 1. sınıf ( $\bar{x} = 3.752$ ) ve 2. sınıf ( $\bar{x} = 4.092$ ) öğrencileri arasında oluşurken diğer bir anlamlı farklılık 1. sınıf ( $\bar{x} = 3.752$ ) ve 3. sınıf ( $\bar{x} = 4.246$ ) öğrenciler arasında oluşurken bir diğer anlamlı farklılık ise 1. sınıf ( $\bar{x} = 3.752$ ) ve 4. sınıf ( $\bar{x} = 4.172$ ) öğrencileri arasında tespit edilmiştir. Personel ( $f= 8.691$   $p<0.050$ ) alt boyutunda ortaya çıkan farklılığın 1. sınıf ( $\bar{x} = 3.822$ ) ve 2. sınıf ( $\bar{x} = 4.200$ ) öğrencileri arasında oluşurken diğer bir anlamlı farklılık 1. sınıf ( $\bar{x} = 3.822$ ) ve 3. sınıf ( $\bar{x} = 4.244$ ) öğrenciler arasında oluşurken bir diğer anlamlı farklılık ise 1. sınıf ( $\bar{x} = 3.822$ ) ve 4. sınıf ( $\bar{x} = 4.189$ ) öğrencileri arasında tespit edilmiştir. Konum ( $f= 9.174$   $p<0.050$ ) alt boyutunda ortaya çıkan farklılığın 1. sınıf ( $\bar{x} = 3.729$ ) ve 2. sınıf ( $\bar{x} = 4.051$ ) öğrencileri arasında oluşurken diğer bir anlamlı farklılık 1. sınıf ( $\bar{x} = 3.729$ ) ve 3. sınıf ( $\bar{x} = 4.191$ ) öğrenciler arasında oluşurken bir diğer anlamlı farklılık ise 1. sınıf ( $\bar{x} = 3.729$ ) ve 4. sınıf ( $\bar{x} = 4.180$ ) öğrencileri arasında tespit edilmiştir. fiziki imkanlar ( $f= 7.435$   $p<0.050$ ) alt boyutunda ortaya çıkan farklılığın 1. sınıf ( $\bar{x} = 3.912$ ) ve 2. sınıf ( $\bar{x} = 4.179$ ) öğrencileri arasında oluşurken diğer bir anlamlı farklılık 1. sınıf ( $\bar{x} = 3.912$ ) ve 3. sınıf ( $\bar{x} = 4.266$ ) öğrenciler arasında oluşurken bir diğer anlamlı farklılık ise 1. sınıf ( $\bar{x} = 3.912$ ) ve 4. sınıf ( $\bar{x} = 4.174$ ) öğrencileri arasında tespit edilmiştir. Öğrencilerin sınıf değişkeni ile rate alt boyutlarından olan aktivite arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ( $f=2.577$   $p>0.050$ ).



Tablo 6

RATE Alt Boyutları ile Genel Sağlık Durumları Arasındaki İlişkiye Yönelik ANOVA Testi

Alt Boyut	Genel Sağlık Durumu	N	$\bar{x}$	F	p	Farklılık
Sportif çeşitlilik	Kötü	11	3.545	8.888	.000*	(2-4, 1-4,)
	Normal	178	4.030			
	İyi	248	3.966			
	Çok İyi	65	4.502			
Personel	Kötü	11	3.613	6.424	.000*	(2-4, 1-4)
	Normal	178	4.111			
	İyi	248	4.026			
	Çok İyi	65	4.450			
Konum	Kötü	11	3.727	3.909	.009*	(2-4, 1-4)
	Normal	178	3.882			
	İyi	248	4.075			
	Çok İyi	65	4.235			
Fiziki imkanlar	Kötü	11	3.747	4.747	.003*	(2-4, 1-4,)
	Normal	178	4.197			
	İyi	248	4.042			
	Çok İyi	65	4.307			
Aktivite	Kötü	11	3.545	3.714	.012*	(2-4, 1-4,)
	Normal	178	4.124			
	İyi	248	3.979			
	Çok İyi	65	4.236			

RATE alt boyutlarının öğrencilerin genel sağlık durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığında yönelik analiz sonuçları Tablo 6’de verilmiştir. Ortaya çıkan farklılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini tespit edebilmek amacıyla Post-Hoc testleri arasında yer alan Tukey testi kullanılmıştır. Sportif çeşitlilik ( $f=8.888$   $p<0.050$ ) alt boyutunda ortaya çıkan farklılık genel sağlık durumunu kötü ( $\bar{x}= 3.545$ ) ve genel sağlık durumunu çok iyi ( $\bar{x}= 4.502$ ) olarak belirten öğrenciler arasında tespit edilmiştir. Personel ( $f=6.424$   $p<0.050$ ) alt boyutunda ortaya çıkan farklılık genel sağlık durumunu kötü ( $\bar{x}= 3.613$ ) ve genel sağlık durumunu çok iyi ( $\bar{x}= 4.450$ ) olarak belirten öğrenciler arasında tespit edilmiştir. Konum ( $f=3.909$   $p<0.050$ ) alt boyutunda ortaya çıkan farklılık genel sağlık durumunu kötü ( $\bar{x}= 3.727$ ) ve genel sağlık durumunu çok iyi ( $\bar{x}= 4.235$ ) olarak belirten öğrenciler arasında tespit edilmiştir. Fiziki imkanlar ( $f=4.747$   $p<0.050$ ) alt boyutunda ortaya çıkan farklılık genel sağlık durumunu kötü ( $\bar{x}= 3.747$ ) ve genel sağlık durumunu çok iyi ( $\bar{x}= 4.307$ ) olarak belirten öğrenciler arasında tespit edilmiştir. Aktivite ( $f=3.714$   $p<0.050$ ) alt boyutunda ortaya çıkan farklılık genel sağlık durumunu kötü ( $\bar{x}= 3.545$ ) ve genel sağlık durumunu çok iyi ( $\bar{x}= 4.236$ ) olarak belirten öğrenciler arasında tespit edilmiştir.

### Tartışma ve Sonuç, Öneriler

Üniversite’de araştırma grubunun rekreasyon alan tercihinine ilişkin ölçek puan ortalamaları incelendiğinde üniversite kampüsünde sportif faaliyetlere katılım alanlarını tercih etmelerinde, cinsiyet, sınıf, konaklama, haftalık düzenli spor yapma, genel sağlık ve vücut kitle indeksi değişkenleri açısından farklılıklarını belirlemek amacıyla yapılan bu araştırma sonuçlarına göre;

Tablo 2’de araştırma grubunun rekreasyon alan tercihinine ilişkin ölçek puan ortalamaları incelendiğinde üniversite kampüsünde sportif faaliyetlere katılım alanlarını tercih etmelerinde en önemli etken olarak fiziki imkanlar ve personel alt boyutlarının ön plana çıktığı görülmektedir. En az önem verilen alt boyutun ise konum olduğu söylenebilir. Benzer bir araştırmanın sonucunda da görüldüğü üzere üniversite öğrencilerinin en fazla değer verdiği niteliklerden biri de rekreasyon alanlarının “doğa ile iç içe olma, dinlenme, rahatlama ve huzur bulmaya imkân vermesi” olarak belirtilmektedir (Sarı, 2020). Rekreasyona katılım tercihleri içerisinde fiziki imkânlarının kullanılabilir olması, personel tutumunun ve konum boyutlarının katılım için önemli bir etmen olmasının yanında, öğrencilerin serbest zaman kavramının önemini ne olduğunu fark etmesi ve katılım sağlaması önemli unsurlardandır (Powrie, Kolehmainen, Turpin, Ziviani ve Copley, 2015). Gelişen teknolojik imkânların artması ile yükseköğretimde eğitim gören bireylerin rekreasyonel alan tercihleri ve katılım sağladıkları etkinlikler toplumsal değişimlere bağlı olarak şekillenmektedir (Hubel, 2015). Rekreasyon alan tercihleri öncelikle bireylerin yaşadıkları kültür içerisinde şekillenen bir süreç olarak gelişmektedir. Araştırmamızda elde edilen sonuçlar üniversite öğrencilerinin de yaşadıkları toplumsal ortama göre çeşitlenerek gelişim gösterdiği söylenebilir.

Cinsiyet değişkenine göre RATE alt boyutlarında herhangi bir farklılığın olmadığı görülmektedir. Tablo 4’te spor yapma sıklığının RATE alt boyutlarında herhangi bir farklılığın olmadığı görülmektedir. Araştırmamızda rekreasyon etkinliklerine katılım açısından cinsiyet değişkenine göre herhangi bir fark olmasa da, yapılan pek çok çalışmada kadınların etkinliklere katılımında daha fazla içsel dürtülerden etkilendiği ve bunun tercihlerini etkilediği bilinmektedir. Erkekler daha çok sportif faaliyetleri tercih ederken kadınların sosyal aktivite ve gezi etkinliklerini tercih ettiği görülmektedir (Önaç vd., 2018). Erkeklerin toplumsal olarak daha fazla spor imkanı bulması ve spor ortamına daha fazla dahil olması bunun en önemli nedenidir. Örneğin genel olarak üniversitelerde bahar şenliklerinde düzenlenen futbol turnuvaları bile bunun en önemli göstergesi olabilir. Kampüs içerisinde düzenlenen etkinliklerin özellikle de sportif faaliyetlerin cinsiyet farklılığını ortadan kaldıracak biçimde organize edilmesi kadınları aktivitelere teşvik açısından önemlidir.

Tablo 5’te barınma değişkenine göre RATE “konum” alt boyutunda ortaya çıkan farklılığın özel yurttan ve ev arkadaşı ile beraber barınma ihtiyacını karşılayan öğrenciler arasında oluşurken diğer bir anlamlı farklılık ise devlet yurdu ile ev arkadaşıyla beraber barınma ihtiyacını karşılayan öğrenciler arasında tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre, ev arkadaşı ile ikamet eden öğrencilerin özel yurttan ve devlet yurdunda ikamet eden öğrencilere göre üniversite kampüsünde rekreatif aktiviteleri tercih etme nedenleri daha yüksek olduğu görülmüştür. Bunun nedenleri ev arkadaşı ilişkilerinin diğer alanlarda ikamet edenlere oranla daha gelişmiş olduğu ve bu farkın rekreasyon alan tercihleri üzerinde katılımı teşvik ettiği söylenebilir. Diğer bir husus ise kampüs alanları şehirden uzakta daha korunaklı

ve güvenilir bir aktivite yapma imkanı sağladığı için şehir merkezinde ev arkadaşları ile kalan öğrenciler için tercih alanı oluşturabilir. Öte yandan serbest zamanın hem sosyal açıdan hem de demografik açıdan değişkenlikler bakımından farklılık oluşturduğu yansıtılmaktadır. Nitekim boş zamanın bazı sosyo-demografik değişkenlere göre farklılık oluşturduğu belirtilmektedir (Karaküçük ve Ekenci, 1995; Balcı, vd., 2002; Paracchini, 2014). Yapılan benzer bir araştırmada üniversite öğrencilerinin rekreasyona katılım tercihlerinde ayrıca ulaşım ve kolay erişim önemli olduğu (Mansuroğlu, 2002), bu sebeple kampüs içerisinde eğitimden arta kalan zamanı rekreatif faaliyetlere katılım için değerlendikleri düşünülebilir. Ayrıca Artvin ilinde yapılan bir araştırmada şehrin rekreasyon alanlarını kullanma tercihleri içerisinde kampüs alanlarının önemli bir alternatif olduğunu göstermektedir (Karaşah, 2017). Rekreasyon alanlarında insanlar tarafından en çok aranan özellikler, çoğunlukla doğal manzaranın, huzurun ve sessizliğin tadını çıkarmaktır. Bu nitelikler, mümkünse, eve yakın yerlerde aranmaktadır, ancak günümüzde sadece kentin dışında ve kırsal alanlarda bulunabilmektedir (Humpel, 2002). Rekreasyon alanlarının olabilen en iyi seviyede kullanılması için bireyleri bu alanlara çeken ve onları bu alanlardan uzak tutan sebeplerin neler olduğunun incelenmesi ve çıkan sonuçlar doğrultusunda eyleme geçilmesi önem arz etmektedir (Gümüş, 2016).

Tablo 6’da sınıf değişkeninin RATE’nin aktite hariç tüm alt boyutlarından anlamlı farklılık çıkmıştır. Ortaya çıkan farklılığın 1. Sınıf ile diğer gruplar arasında olduğu tespit edilmiştir. Bu farkın birinci sınıfların aleyhinde olduğu; sportif çeşitlilik, personel, fiziki mekân ve konum alt boyutlarında rekreasyonel katılıma yönelik olumsuz etki yarattığı söylenebilir. Buradan çıkan sonuca göre birinci sınıfa gelen öğrencilerin kampüs içerisindeki rekreasyonel alanların beklentilerini karşılamadığını söyleyebiliriz. Yapılan benzer bir araştırmada 4. Sınıf öğrencilerin açık alanlardaki rekreasyona daha fazla ilgi gösterirken, 1. sınıf öğrencilerinin ise kapalı alanlardaki rekreatif aktiviteleri daha çok tercih ettikleri saptanmıştır (Önaç, 2018). Bu sonuçlar birinci sınıf öğrencilerinin diğer gruplardan farklılığını desteklemektedir. Bu durumun çok farklı sebeplerle meydana geldiği ve öğrencilerin eğitim aldıkları kampüs ortamlarını benimseme süreçlerinden kaynaklandığı da düşünülebilir. Bu konuda kampüse uyum süreçlerini ve kampüs ile bağlantılarını güçlendirecek sivil toplulukların ve kulüplerin daha etkin çalışmasının olumlu sonuçlar vereceği düşünülmektedir. Ayrıca oryantasyon eğitimlerinde ve okul için yapılan tanıtımlarda rekreasyon alanlarının ve sportif faaliyetlerin kurumsal olarak yapılmasının önemli olacağı düşünülmektedir. Nitekim rekreasyonel etkinliklere katılan bireylerin kendini ifade etme imkânı bulduğu, içinde bulunduğu gruba karşı bir aidiyet duygusu geliştirdiği (Sabancı, 2016) ve ortam değişikliğinde sosyalleşmesine katkı sağladığı bilinmektedir. Yüksek öğretim kurumları rekreasyon kurallarını öğrenci, personel ve program uygulamalarına göre ayarlama sorumluluğu güderken, öte yandan genel eğitim amaçlarının gerekliliklerini yerine getirme sorumluluğu taşımak zorundadırlar (Karaküçük ve Ekenci, 1999).

Üniversitelerde rekreasyonun geliştirilmesi hayat boyu eğitimin önemli bir unsuru olarak da görülmelidir (Karaküçük ve Ekenci, 1995; Ağaoğlu, 2002).

Tablo 7’de genel sağlık değişkeninde RATE’nin tüm alt boyutlarında genel sağlık durumunu kötü olarak belirtilen öğrencilerinin, genel sağlık durumunu çok iyi olarak belirten öğrencilere oranla rekreasyonel etkinliklere katılım konusunda daha fazla zorlandıkları görülmektedir. Rekreasyonel faaliyetlere katılım genel sağlıklı olma ve iyi olma hali ile ilişkilendirilmektedir. İyi olma hali, bireyin kaliteli yaşam için potansiyelini arttırıp daha iyi çalışmasını ve topluma faydalı katılımını arttıran bir süreçtir (Cenkseven ve Akbaş, 2007). Benzer bir araştırmada öğrencilerin serbest zaman etkinliklerine katılımı ve depresyon düzeyi ilişkisi arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve aktivitelere katılmayan öğrencilerin depresyon düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Gezgiç, 2016). İnaktivite özellikle de hareketsiz yaşama doğru evirilen genç nüfusta hem fiziksel hem de psikolojik problemlerin artmasına neden olmaktadır (Akyol ve Akkaşoğlu, 2020). Guo ve Liu (2016)’a göre, üniversite öğrencilerinin özellikle sportif aktivitelere katılımlarını arttırmak, fiziksel ve ruhsal sağlıkları açısından olumlu yönde etkilemektedir. Yapılan araştırmalar ve alan literatürü bizim çalışmamızda çıkan sonuçlar ile örtüşmektedir. Sağlıklı olma hali insanların daha fazla toplumsal etkinliklere katılımı ve sosyal verimliliğini arttırmaktadır.

### **Öneriler**

Sonuç olarak Rekreasyon alan tercihlerini kullanmalarının sağlanması için bireyleri bu yöne iten nedenlerin ayrıntılı bir şekilde incelenmesi ve inceleme sonucunda oluşan çıktılar ile hareket edilmesi gerekmektedir. Bu araştırma gerek yeni rekreasyon alanlarının meydana getirilmesi gerekse de var olan alanların iyileştirilmesi bakımından önem arz etmektedir.

Çalışma grubunun daha da geniş tutularak yapılacak olan çalışmalar doğrultusunda, hali hazırdaki rekreasyon alanlarının kontrol edilerek yenilenmesi, yüksek öğretim başta olmak üzere diğer eğitim kurumlarındaki bu alanların sayısının daha yüksek sayıda tutmak, beraberinde yeterli zamanında ayrılarak bu alanları tercih edenlerin sayısının arttırılarak aktif tutulması sorumlu yöneticiler için yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

### **Etik Kurul İzin Bilgileri**

Etik değerlendirme kurulu: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları

Etik Kurulu Etik değerlendirme belgesinin tarihi: 20.07.2022

Etik değerlendirme belgesinin sayı numarası: 01-40

### **Araştırmacıların Katkı Oranları Beyanı**

Araştırmanın giriş, veri-analiz, yöntem, bulgular ve sonuç kısmıyla ilgili süreçler birinci yazar, kritik inceleme ve tartışma kısmı ile ilgili süreçler ikinci yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.

## Çatışma Beyanı

Mevcut araştırmada, yazar/yazarların herhangi bir çatışma beyanı bulunmamaktadır.

## Kaynakça

- Ağaoğlu, Y. S. (2002). *Türkiye'deki üniversitelerin rekreasyon programlarının geliştirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Samsun
- Akyol, C., ve Akkaşoğlu, S. (2020). Gençlerin boş zamanlarında rekreasyon faaliyetlerine katılım engelleri üzerine bir bakış açısı. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 8(3), 2072-2089.
- Albayrak, E., Ziyagil, M., ve Çekin A. R. (2015). Okul, spor ve serbest zamanlardaki fiziksel aktivite alışkanlığının üniversite sınıf düzeylerine göre incelenmesi. *Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(2),8 –17.
- Alexandris, K., ve Carroll, B. (1997). Demographic differences in the perception of constrains on recreational sport participation: results from a study in greece. *Journal of Leisure Studies*, 16, 107-125.
- Balci, V., Demirtaş, M., Gürbüz, P., İlhan, A., ve Ersöz, V. (2002). *Ankara'daki üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılımlarının araştırılması*. 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Marmara Üniversitesi, Antalya.
- Bammel, G., ve Burrus-Bammel, L. L. (1996). *Leisure and human behavior. abd: Maddison, brown and benchmark*. 275-282.
- Birinci, M., C., Çamlıca, K., ve Özgül Katlav, E. (2017). Üniversite öğrencilerinin rekreatif amaçlı spor aktivitelerine katılmalarını engelleyen kısıtlayıcı faktörler üzerine bir araştırma. *Turan Stratejik Araştırmalar Merkezi*, 9(36), 777-780.
- Büyüköztürk, Ş. (2013). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Cenkseven, F., ve Akbaş, T. (2007). Üniversite öğrencilerinde öznel ve psikolojik iyi olmanın yordayıcılarının incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, 3(27), 43-65.
- Chin-Tsai, K. (2013). Leisure involvement, leisure benefits, quality of life and job satisfaction. *International Review of Management and Business Research*, 2(2), 421-428.
- Crawford, D. W., Jackson, E. L., ve G. Godbey. (1991). A hierarchical model of leisure constraints. *Leisure Sciences*, 13, 309-320.
- Crawford, D. W., ve Godbey, G. (1987). Reconceptualizing barriers to family leisure. *Leisure Sciences*, 9, 119-127.
- Deci E. L., ve Ryan R. M. (2002). *Handbook of self-determination research*. rochester, NY: Univ. Rochester Press
- Deniz, M. E., Erus, S. M., ve Büyükcebeci, A. (2017). Bilinçli farkındalık ile psikolojik iyi oluş ilişkisinde duygusal zekânın aracılık rolü. *Turkish Psychological Counseling And Guidance Journal*, 7(47), 17-31.
- Dinç, H., Koca, B. H., Poyraz, A., ve Aydemir, K. (2019). Üniversite öğrencilerinin boş zaman anlamlarının incelenmesi. *Türkiye Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 1-9.
- Driver, B. L. (2010). *The North American experience in measuring the benefits of leisure*. In Proceedings National Workshop on Measurement of Recreation Benefits. Bandoora, Australia: Phillip Institute of Technology, 1-57.
- Elmas, L., Yüceant, M., Ünlü, H., ve Bahadır, Z. (2021). Üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri ile psikolojik iyi oluş durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sportive Bakış*, 4(1), 1-17.
- Esentaş, M., Güzel, P., Yıldız, K., ve Çokşen, M. (2018). Huzurevinde yaşayan bireylerde serbest zaman aktivitelerine katılımının yaşam kalitesindeki rolü. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(3),235- 241.
- George, D., ve Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: A simple guide and reference*, 17.0 Update. 10ed. Boston, Pearson.

- Guo, J., ve Liu, X. (2016). Recreation management. *International Journal of e-Education, eBusiness, e- Management and e-Learning; Singapore*, 6(3), 186-192.
- Gümüş, H., (2016). *Rekreasyonel alanların kullanım etkenlerinin incelenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara
- Gümüş, H., ve Özgül, S. A. (2017). Development of scales for barriers to participation and preference factors in the use of recreation area. *J. Hum. Sci.*, 14, 865–882.
- Güven, E. Ö., Çay, A., Özavcı, R., ve Korkutata, A. (2021). Pandemi döneminde boş zamanı değerlendirme davranışlarının cinsiyet değişkenine göre incelenmesi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 2017-2035.
- Hubbell, L. (2015). Academic Questions: AQ. *New York*, 28(1), 82-89.
- Humpel, N., Owen, N., ve Leslie, E. (2002). Environmental factors associated with adults' participation in physical activity: a review. *American Journal of Preventive Medicine*, 22, 188-199. [https://doi.org/10.1016/S0749-3797\(01\)00426-3](https://doi.org/10.1016/S0749-3797(01)00426-3)
- Hung, H. J. (2012). A study on leisure benefits breaking through leisure activities. *Journal of National Taiwan Normal University*, 3(4), 77-92.
- Işık, U., Karakullukçu, Ö. F., ve Güngörmüş, H. A. (2020). Bilinçli farkındalığın psikolojik iyi oluş üzerindeki etkisi: Boş zamanda can sıkıntısının aracılık rolü. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(11), 49-61.
- Iwasaki, Y., ve Mannell, R. C. (2000). Hierarchical dimensions of leisure stress coping. *Leisure Sciences*, 22(3), 163-18.
- Jackson, E. L., ve Rucks, V. C. (1995). Negotiation of leisure constraints by junior-high and high-school students: an exploratory study. *Journal of Leisure Research*, 27(1), 85-105.
- Kao, C. H. A. (1995). Three-factor model of leisure benefits. *Journal of Outdoor Recreation Study*, 8(1), 67-78.
- Karademir M. B. (2023a). *Ekorekreasyon ve rafting turizmi*. Research on Sport Sciences- III. İçinde. Uluç, E. A. ve Yıldız, M. (edt), Gaziantep: Özgür Yayınları.
- Karademir, M. B. (2023b). *Resort otellerde sunulan rekreatif amaçlı animasyon hizmetlerinin incelenmesi*. Research on Sport Sciences- III içinde. Uluç, E. A. ve Yıldız, M. (edt). Gaziantep: Özgür Yayınları.
- Karaküçük, S., ve Ekenci, G. (1995). Okulların boş zamanları değerlendirme (rekreasyon) eğitimindeki rolü. *Milli Eğitim Dergisi*, 128, 62–66.
- Karaküçük, S., ve Gürbüz, B. (2007). *Rekreasyon ve kentleşme*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi* (15 Basım). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karavaş, B. (2017). Kentsel ve kırsal rekreasyon alanlarına yönelik kullanıcı tercihlerinin belirlenmesi 'Artvin kenti örneği'. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 19(1), 58-69.
- Kline, R. B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling* (3rd Edition). New York: Guilford Press,
- Korkutata, A., ve Özavcı, R. (2021). Turistlerin rekreasyon fayda düzeylerinin demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Turizm ve Araştırma Dergisi*, 10(1), 63-79.
- Leversen, I., Danielsen, A. G., Birkeland, M. S., ve Samdal, O. (2012). Basic psychological need satisfaction in leisure activities and adolescents' life satisfaction. *Journal of Youth Adolescence*, 41, 1588-1599.
- Mansuroğlu, S. (2002). Akdeniz üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman özellikleri ve dış mekan rekreasyon eğilimlerinin belirlenmesi. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 15(2), 53-62.
- Muhammet, E., ve Uzuner, K.E. (2014). Rekreatif amaçlı spor yapan bireylerin yalnızlık düzeylerinin incelenmesi. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 107-120.
- Mull, R. F., Bayless, K. G., ve Jamieson, L. M. (2005). *Recreational Sport Management. (Fourth Edition)*. USA: Human Kinetic.
- Müderisoğlu, H., Kutay, E., Örnekcı, L. E., ve Eşen, S. (2005). Kırsal rekreasyonel faaliyetlerde kısıtlayıcılar. *Journal of Agricultural Sciences*, 12(01), 40-44.
- Nyaupane, G. P., ve Andereck K. L. (2008). Understanding travel constraints: application and extension of a leisure constraints model. *Journal of Travel Research*, 46, 433–439.

- Önaç, A. K., Birişçi, T., Gündel, H., Işikel, N., ve Çalışkan, E. (2018). Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel eğilimleri üzerine bir araştırma. *Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 55(1), 1-9.
- Paracchini, M. L., Zulian, G., Kopperoinen, L., Maes, J., Schägner, J. P., Termansen, M., Zandersen, M., PerezSoba, M., Scholefield, P. A., ve Bidoglio, G. (2014). Mapping cultural ecosystem services: A framework to assess the potential for outdoor recreation across the EU. *Ecological Indicators*, 45, 371-385. <https://doi.org/10.1016/j.ecolind.2014.04.018>
- Powrie, B., Kolehmainen, N., Turpin, M., Ziviani, J., ve Copley, J. (2015). The meaning of leisure for children and young people with physical disabilities: A systematic evidence synthesis. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 57(11), 993-1010.
- Sabancı, G. (2016). *Öğretim elemanlarının rekreasyonel faaliyetlere katılımlarını engelleyen faktörlerin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya
- Samdahl, D. M., ve Jekubovich, N. J. (1997). A critique of leisure constraints: Comparative analyses and understandings. *Journal of Leisure Research*, 29, 430-452.
- Sarı, D. (2022). COVID-19 pandemisinin üniversite öğrencilerinin rekreasyon tercihlerine etkileri. *Artvin Çoruh Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 35-52.
- Satman, M. (2018). Fiziksel aktivite: bilinenin çok ötesi. *Sportmetre, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(4), 158-178.
- Soyer, F., Yıldız, N. O., Demirel, D. H., Serdar, E., Demirel, M., Ayhan, C., ve Demirhan, O. (2017). Üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılımlarına engel teşkil eden faktörler ile katılımcıların yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 2035-2046.
- Tezcan, M. (1993). *Boş zamanlar sosyolojisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Torkildsen, G. (2005). *Leisure and recreation management*. UK: Routledge Taylor Francis Group, Oxon.
- Turan, E. B., Gülşen, D. B. A., ve Bilaloğlu, M. (2019). Kadın çalışanların yaşam doyumu ile boş zaman engelleri arasındaki ilişki: Akdeniz Üniversitesi örneği. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 104-114.
- Uluç, E. A. (2023). *Rekreasyonel turizm kapsamında kitesurfing'in ele alınması*. Spor Bilimleri Alanında Çok Yönlü Araştırmalar İçinde. Kaçay, Z. (edt). İstanbul: Efe Akademi Yayınları.
- Uluç, E. A., Duman, S., ve Acar, H. (2020). Üniversitede okuyan uluslararası öğrencilerin serbest zaman doyum düzeylerinin yaşam doyumuna olan etkisinin incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 407-419.
- Yıldız, M., Sahan, H., Tekin, M., Devcioglu, S., ve Yazar, D. N. (2012). Examination of recreation levels of university students with regard to various variables. *Procedia, Social and Behavioral Sciences*, 46, 320-325. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.05.114>
- Zümbül, S. (2019). Öğretmen adaylarının psikolojik iyi oluş düzeylerinde bilinçli farkındalık ve affetmenin yordayıcı rolleri. *Ege Eğitim Dergisi*, (1), 2036.



Bu eser [Creative Commons Atf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.